N°. 230. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Donderdag 28 September.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, gelet op de missive van den Heer Luitenant Kolonel, Kommandant der 1ste Afdeeling, Mobiele Noord-Brabandsche Schutterij, van den 7den September 1837, n°. 215,

Brengen bij deze ter kennisse van allen de zich met onbepaald verlof bevindende, Onder-Officieren en Schutters dezer Stad, behoorende tot gemelde Afdeeling, dat over hen, op Maandag den 9den October aanstaande, des morgens ten negen ure, op Stads-Erve achter het Stadshuis alhier, door den daartoe gecommitteerden Officier, inspectie zal worden gehouden, met aanmaning om daarbij te compareren gekleed in de groote tenue en voorzien van alle wapenen en verdere equipementstukken, en te zorgen dat dit alles in de beste orde bevonden worde, en verder met waarschuwing dat alleen dezoodanigen van de bijwoning dezer inspectie zijn verschoond, welke *meer dan vijf uren* gaans van hunne Standplaats zijn verwijderd, en dus alle anderen zijn gehouden daarbij te verschijnen, zullende dezelve, bij gebreke van dien, naar bevind van zaken worden gestraft; terwijl dezulken, welke door ziekte worden verhinderd op te komen, daarvan bij behoorlijk geneeskundig attest zullen moeten doen blijken.

BREDA, *den* 27 *September* 1837.

DE ROY, *vt.*
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

PARIJS, den 25sten September.

Men heeft wederom geruchten over eene uitbreiding der amnestie verspreid. De gelegenheid daartoe zou men vinden in het huwelijk van de prinses *Maria* met den hertog van Wurtemberg, [illegible] weggenomen die bij de vorige kwijtschelding ten opzigte der staatkundige veroordeelden zijn gemaakt. De koning wil men dat voor deze uitbreiding van het stelsel van vergeving gunstig gestemd is; maar bij de ministers zou men daartoe minder overhellen; inzonderheid zou de heer *Barthe* eene algeheele kwijtschelding voor nutteloos en gevaarlijk houden. Intusschen is men in het publiek nog onzeker in hoever men aan dit een en ander geloof te hechten heeft, aangezien dergelijke geruchten met te meer gretigheid worden rondgedragen, naar mate zij in den smaak van het publiek vallen 't welk zich overigens dikwijls er weinig om bekommert, om den graad van waarschijnlijkheid en zekerheid mede in overweging te nemen.

Bij dit gerucht voegt men voorts een ander van niet minder belang Het ministerie namelijk zou in de laatste dagen op het punt zijn geweest van uiteen te gaan, en wel ter zake van de gebeurtenissen in Spanje en de ontbinding van de kamer. Een gedeelte van het kabinet zou staande houden, dat de verkiezingen onuitvoerbaar waren bij den schok dien de mogelijke intogt van don *Carlos* te Madrid zou te weeg brengen en bij de onzekerheid over den uitslag van den togt naar Constantine; de minderheid zou van een tegengesteld gevoelen zijn geweest. De heer *Guizot*, eindelijk zou eene nota hebben ingezonden, waarin hij zich sterk maakte, om de oude meerderheid voor het gouvernement in de kamer te winnen en de rust bij alle mogelijke voorvallen te handhaven. Op de Tuilerien zou men deze voorstellen van den heer *Guizot* niet ongenegen zijn.

— Het vertrek van den koning naar Compiegne is op woensdag bepaald.

— De burggraaf *Walsh* en zekere *Alfred Nettement* zijn nogmaals voor den regter geroepen, en hebben een verhoor ondergaan. Ook de heer *de Genoude* heeft een nieuw mandaat van verschijning gekregen.

— In den afgeloopen nacht is een diefstal zonder inbraak gepleegd op het ministerie van koophandel, hebbende de dieven in het kabinet van den minister zelven zich meester gemaakt van eene som van 6000 fr. aan bankpapier en voor eene waarde van 1000 fr. aan kostbare voorwerpen.

— De toevloed der menigte die vooral des zondags den weg naar St. Germain over den spoorweg wil afleggen, is nog steeds verbazend; men rekent dat gisteren meer dan [illegible] lieden vervoerd zijn, en nog velen zijn afgewezen. De ontvangst beliep meer dan 26,000 fr.

— Op het oorlogs-bureau heeft men last bekomen, om het kader der luitenant-generaals en der marechaux-de-camp aan te vullen. De arbeid daarvoor moet aan den koning voorgelegd worden.

Wat het getal nieuwe pairs betreft, men denkt thans dat hetzelve 23 zal bedragen. De luitenant-generaal *Pelet* zou onder de nieuwe benoemden behooren.

— De heer *Bersil* is van zijne reis naar Condom te Parijs teruggekomen en heeft bij den koning een gehoor gehad.

— Omtrent Spanje houdt de *Moniteur* heden het volgend telegraphisch berigt van den franschen gezant bij het Spaansche hof:

» Bayonne, 23 Sept., 4 ure 's middags.
» Madrid, den 18den, 's avonds 11 ure.

» Ten gevolge van den intogt van *Espartero* te Madrid, zijn de karlisten op Mandejar en Guadalaxara teruggetrokken, gevolgd wordende door het leger der christino's, hetwelk zich tusschen Alcala en laatstgenoemde plaats bevindt.

» Men meent dat de Pretendent zich op Siguenza wil rigten, om zich met de kolonne van *Zariategui* te vereenigen.

» Te Madrid heerscht de meestmogelijke rust. De generaal *Oraa* wordt er van oogenblik tot oogenblik verwacht."

De bijzondere briefwisseling uit deze hoofdstad maakt op de bovenstaande depeche de volgende [illegible] den telegraphische berigten die dagelijks gegeven worden, zou men wil opmaken, dat de generaal *Espartero* en de karlistische chefs, eene soort van afspraak hebben gemaakt, de eerste om Madrid binnen te trekken, wanneer de vijand zich verwijdert; de andere om Madrid te naderen, wanneer *Espartero* van daar aftrekt. Dit is het middel niet om aan dezen verdelgenden oorlog een einde te maken en om tot een beslissend gevecht te komen. De Pretendent schijnt thans al zijne magt rondom zich te willen vereenigen, eene magt die men op 30,000 man begroot ten einde een beslissenden slag te doen. *Espartero* van zijn' kant kan maar geen gehoorzaamheid van de onder zijne bevelen staande hoofd-officieren verwerven, zoodat hij zich genoodzaakt ziet elk gevecht met de karlisten te vermijden.

» Wij hebben gisteren een bijzonderen brief uit Madrid door een handelaar dier stad geschreven in handen gehad. Alle jonge lieden zijn genoodzaakt geworden in de gemobiliseerde militie te treden; elk oogenblik legt men de handelaars nieuwe requisitien op, en dat in een tijd waarin de handel geheel ter neder ligt."

— Uit Madrid zijn nog geen latere tijdingen, dan de reeds vermelde in de beide vorige dagen. — Uit Saragossa schrijft men van den 19den September dat in die stad eene volkomene rust heerschte, schoon het gewest aan den burger-oorlog geheel ten prooi was. De gemeenschap met Madrid was ook daar afgesneden; men dacht eerlang van een beslissend gevecht tusschen de beide partijen te vernemen. — Uit Barcelona wordt van den [illegible] gemeld dat de kapitein-generaal van Katalonie, baron de Meer, die laatstelijk zijne demissie gegeven heeft, door den generaal *Santos San Miguel* was vervangen geworden. De generaal *Narvaez* zou tot tweeden kommandant van het gewest benoemd zijn. — Uit Valencia heeft men berigten tot den 14den September. De afdeeling van den opperbevelhebber in het gewest, bestaande uit zes bataillons en zes eskadrons, was die stad binnengetrokken. Deze troepen verkeerden, wat hunne uitrusting aangaat, in den grootsten staat van ontblooting. Den 15den had de generaal [illegible] met zijne troepen te Utiel nachtverblijf gehouden; hij had [illegible] bataillons

en 900 paarden met zes stukken geschut bij zich. Volgens het dagblad van Barcelona, *el Vapor*, trok hij naar de zijde van Requena.

In de berigten van de grenzen wordt nog altijd uitgeweid over het verlies door het engelsch legioen te Andoain geleden. In de kerk dier plaats bevond zich een aantal manschappen, die na het gevecht hebben moeten overgeven. Men heeft eerst gemeld, dat deze lieden in het voorregt van de overeenkomst met lord *Elliot* gesloten, hadden gedeeld en als krijgsgevangenen werden bewaard, doch thans meldt de *Sentinelle des Pyrenées* van den 21sten, dat al de gevangene Engelschen, ten getale van 125 man en 13 officieren, zouden zijn gefusilleerd geworden. De Engelschen te Sebastiaan zouden nu van hun kant, uit weêrwraak, een dergelijk getal karlisten, vroeger gevangen genomen, aan de schimmen hunner vermoorde broeders willen opofferen. In andere berigten wordt echter het getal der gefusilleerde Engelsche gevangenen veel minder opgegeven.

Volgens het genoemde dagblad zouden de Engelschen Fontarabie en welligt ook Irun willen ontruimen.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 108,45, 35; 3 pCt. 79,75, 70; Spanje 20½, ¼, ⅛; Pass. 4⅝, ⅝; Nap. 98,20, 35, 40; Rom. L. 101, 100⅞, 101; Port. 3 pCt. 25⅝, ¼.

Duitschland.

FRANKFORT, den 24sten September.

Zijne Hoogheid de hertog *Karel van Mecklenburg-Strelitz*, generaal der infanterie, kommandant der pruissische garde, en voorzitter van den staatsraad, is den 21sten des morgens, na eene kortstondige ziekte, te Berlijn overleden. Reeds eenen geruimen tijd was deze vorst ongesteld, en het was ter herstelling zijner gezondheid, dat hij zich dezen zomer naar een der Zuidduitsche baden begaf, uit hetwelk hij voor eenige weken in zulk eenen goeden toestand terugkeerde, dat er, naar men meende, alle hoop op zijn behoud bestond. Men zal zich herinneren, dat er veel gesproken is over eene verwijdering, welke in den laatsten tijd tusschen den hertog en het pruissisch bewind zou ontstaan zijn, waarvoor men als eene der voorname redenen opgaf zijn tegenzin tegen het huwelijk zijner nicht met den hertog *van Orleans*; doch de ware toedragt dezer zaak is tot dus verre niet met zekerheid bekend. De Koning verliest in hem een' trouwen dienaar, het vaderland een kundig en werkzaam staatsman. Het Pruissische hof heeft wegens het overlijden van den hertog, den rouw voor 8 dagen aangenomen.

— De Bondsvergadering heeft dezer dagen aan onzen senaat eene nota ingeleverd, waarin op eene verandering in het bestuur der politie te dezer stede aangedrongen en hiermede de zaak van het verdere verblijf eener aanzienlijke bondsbezetting in verband gebragt wordt. Naar het gerucht wil, zou de Bondsvergadering meerderen invloed op het hoog bestuur der politie alhier, hetwelk thans door den jongsten regerenden burgemeester en een' senator wordt uitgeoefend, verlangen te hebben. Op welken voet deze aangelegenheden gebragt zullen worden, zal nader moeten blijken; zeker is het, dat, aangezien eene verandering ten deze tevens eene verandering in de staatsregeling zou zijn, daartoe niet slechts de medewerking van de wetgevende vergadering, maar zelfs eene stemming der geheele burgerij gevorderd zou worden.

— Bij Bukowar, in Slavonie, heeft onlangs op de rivier de Donau, een noodlottig voorval plaats gehad. Drie dagllooners, een vader en twee volwassen zoons, zijn namelijk met een bootje waarmede zij de rivier afzakten om uit een aan den anderen oever gelegen dorp koren te halen, bij het vallen van den avond onder het schepradeener de rivier opvarende stoomboot geraakt en op de jammerlijkste wijze om het leven gekomen; waarschijnlijk waren de ongelukkigen, door den arbeid vermoeid, in slaap gevallen.

— Volgens te Weenen ontvangen berigt uit Kirchberg, de tegenwoordige verblijfplaats van de leden des verdreven franschen koninklijken geslachts, zouden de hertog en hertogin *van Angoulême*, benevens de hertog *van Bordeaux* en zijne zuster, tegen het einde der maand van daar naar Görtz vertrekken, en gelijk gemeld is, hunnen weg over Salzburg nemen. Aan de zoons van don *Carlos* en de hertogin *van Beira*, schijnt het verblijf in laatstgenoemde plaats zeer te behagen. In het begin dezer maand is aldaar op verzoek van deze prinses, in de domkerk eene lijkdienst gehouden voor wijlen de gemalin van don *Carlos*, ter viering van den dag van haar overlijden. Vele uitgewekene Spanjaarden woonden deze dienst bij.

Nederlanden.

ARNHEM, den 27sten September.

Z. K. H. de Erfprins *van Oranje* is, op zijne reis door Duitschland te Weimar aangekomen.

— Den 20sten dezer is van Hellevoetsluis naar Batavia gezeild, het schip *de stad 's Gravenhage*, aan boord waarvan zich de graaf *van Hogendorp*, raad van Indie, met deszelfs familie bevindt.

— Uit Amsterdam wordt geschreven, dat aldaar laatstleden Maandag twee malen brand is ontstaan. De eerste maal had dezelve plaats omstreeks 12 ure op den middag, ten huize van *Jan Weere*, water- en vuurverkooper in de kolksteeg n°. 17. Van de vijf aangerukte spuiten zijn aldaar twee in werking geweest en ten half één ure was men den brand meester. De schade was van weinig beteekenis.

Omtrent den tweeden brand, die ernstiger gevolgen gehad heeft, wordt het volgende gemeld:

» Gisteren avond omstreeks 10 ure, is er brand ontdekt in de pakhuizen n°. 78 en 79 op den N. Z. achterburgwal bij de Huiszittensteeg, gedeeltelijk in huur gebruikt wordende door den heer *F. L. E. Altman Jr.* en belegd met droogerijen, olieteiten en verwstoffen; deze brand nam zoodanig in hevigheid toe, dat de vlammen den geheelen nacht hebben voortgewoed en dezelve bij het schrijven dezes (10 ure voor den middag) nog niet geheel gebluscht zijn (hoezeer er geen verder gevaar meer te duchten is); hebbende daartoe de ligging der pakhuizen zoo wel als de voorhandene brandbare voorwerpen veel bijgedragen.

» De beide pakhuizen zijn genoegzaam geheel uitgebrand en het daarin voorhandene, waaronder een zolder met boeken en papieren, behoorende aan den heer *van der Hoeven*, op den Singel bij den heiligen weg, is eene prooi der vlammen geworden; terwijl de boeken en verdere bescheiden van den heer *Altman* zijn behouden gebleven, daar dezelve in eene brandkist bewaard werden; niet dan door de grootste inspanning van krachten, is het aan den ijver van het brandwezen gelukt het dreigend gevaar van het belendende gebouw der beide Amsterdamsche departementen van de maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* af te wenden, welk gebouw echter in de bovenste verdiepingen aan de zijde van de pakhuizen eenige schade heeft bekomen. Het huis van den heer notaris *Hanenberg* heeft minder door het vuur, maar, even als laatstgenoemd lokaal, zeer veel door het water geleden. Ongeveer 30 spuiten zijn met den loffelijksten ijver werkzaam geweest. De oorzaak van den brand is onbekend, kort voor de ontdekking van denzelven had de heer *Altman* het pakhuis verlaten, en vermoedt men dat het onheil ontstaan is op het bovenste gedeelte. Gedeeltelijk waren de goederen van den heer *Altman* voor brandschade verzekerd. Ongelukken van belang hebben er niet plaats gehad: een timmermans-knecht en een spuitgast hebben eenige ligte kneuzingen bekomen."

— In het plan der negotiatie ten behoeve van het Amsterdamsche entrepot-dok groot 3 millioen guldens, waarvan wij gisteren reeds den voornamen inhoud mededeelden, leest men nog het volgende: »Tot het bereiken van deze verschillende [gisteren door ons opgegevene] doeleinden," leest men in het berigt, » heeft men berekend, dat ten hoogste eene som van ƒ 1,200,000 benoodigd zal wezen. Daar echter een groot gedeelte daarvan besteed en aangelegd moet worden tot sluis- en havenwerken, welke, zoo zij wezenlijk tot bevordering van handel- en scheepvaart zullen strekken, geene daaraan geëvenredigde inkomsten voor deze inrigting zullen of moeten opbrengen, terwijl de directie evenmin de pakhuishuren wenscht te bezwaren; zoo heeft zij begrepen, dat deze onderscheidene belangen niet anders overeen te brengen zijn, dan door het openen eener negotiatie tot eene verminderde vaste rente, bestemd ter bestrijding, zoo wel der onkosten van de voormelde nieuwe werken, als tot aflossing der bestaande geldleening à 5 pCt, groot per resto ƒ 1,720,000, weshalve de thans aangekondigde negotiatie voor een bedrag van ƒ 3,000,000 wordt opengesteld; terwijl voorts de bevoegdheid wordt voorbehouden, om dezelve later met nog ƒ 500,000 te vermeerderen, in het geval dat eene verdere uitbreiding van pakhuisruimte noodzakelijk, of daartoe de aankoop en bijtrekking der kaserne *Oranje Nassau* bestaanbaar mogt worden bevonden."

Men zegt verder in het plan dezer negotiatie, welke tegen 4½ pCt. jaarlijksche rente geschieden zal, met successive aflossingen door uitloting, dat de deelneming zal plaats hebben bij inschrijving, ten kantore van de nederlandsche bank te Amsterdam, van Maandag, den 1sten tot en met den 6den October dezes jaars. De stortingen zullen geschieden in vijf termijnen, te beginnen met den 1sten November aanstaande en te eindigen met 8 Mei 1839, telkens van 10 pCt., uitgenomen de termijn van den 1sten Julij 1838, welke van 60 pCt. zal zijn.

— Men verneemt omtrent de reis van Z. M. den koning van Zweden door zijn rijk, dat hij overal met vreugdebetoon ontvangen wordt. Hoogstdezelve bevond zich den 13den te Linköping.

— Uit Stockholm schrijft men van den 12den dezer:

„Onder de vreemden, die gedurende de laatste weken onze hoofdstad bezocht hebben, waren vijf of zes studenten uit Berlijn, die verleden week uit Noorwegen alhier aankwamen. Zij zijn zwitsers en behooren tot eenige der voornaamste zwitsersche geslachten. Een derzelve, de zoon van een der aanzienlijkste en rijkste burgers van St. Gallen, *von Scherer* genaamd, werd terstond na zijne aankomst voor de politie geroepen en hem aangezegd, dat hij Stockholm binnen 24 uren en het koningrijk zoo spoedig mogelijk verlaten moest. Het *Aftonblad* (het voorname orgaan der oppositie in Zweden) doet opmerken, dat de vader des heeren *von Scherer* te St. Gallen woont, en diegene is, die, na den dood des voormaligen konings van Zweden, [kolonel *Gustafson*] voor deszelfs begrafenis gezorgd heeft. De jonge switsers hadden brieven van aanbeveling aan hooge ambtenaren medegebragt, een van welke aangeboden had te beproeven, of dit bevel niet konde ingetrokken worden; maar de heer *von Scherer* verklaarde geene gunst te willen ontvangen in een land, waar men hem zoo bejegend had. Ook zijne reisgenooten, die zich een tijd lang te St. Petersburg opgehouden hadden, waren voor de politie geroepen en wegenshet doel hunner reis ondervraagd, doch hadden verlof gekregen om te blijven op hunne verklaring, dat zij nog slechts drie of vier weken in Zweden dachten te vertoeven."

— Uit de Zweedsche vesting Karlsteen, op Marstrand zijn dezer dagen zes misdadigers, die tot eeuwigdurende gevangenisstraf veroordeeld waren, weten te ontkomen. Een zevende, door denzelfden schoorsteen willende ontvlugten die de anderen tot hunne ontkoming gediend had, bleef in denzelven vastzitten en is op zijn hulpgeschreeuw slechts met veel moeite er uitgered.

Vorst *Leopold* en zijne gemalin worden den 3den October te Gent verwacht, en zouden daar, men meent die stad niet voor den 6den of 7den verlaten. — Bij den paarden-wedloop in de omstreken van Brussel, den 23sten dezer gehouden, heeft men een persoon gevat, *Janotte* geheeten, die men zegt dat een aanslag op het leven van vorst *Leopold* in denzin had; de bedoelde persoon wordt door velen voor krankzinnig gehouden.

— De heeren *Odillon Barrot* en *Arago*, die ter gelegenheid van de inwijding van den spoorweg van Leuven naar Thienen een vleijend onthaal in laatstgenoemde plaats hebben ontvangen, bevinden zich thans te Luik.

— De fonds-notering der Antwerpsche beurs van gisteren (26 *Sept.*) was als volgt: Belg. 101⅝; O. Met. 104¾; Sp. Ard. 17⅞; Diff. 7; Nap. rent. [illegible] Tax. 56¼; Sicil. 90¾; Rom. L. 100; dito Cert. te Antw. 96¾; Braz. 86¼.

Men verneemt uit de Londensche bladen van den 24sten dezer dat er in een geheimen kabinetsraad besloten is, dat het Parlement den 15den November tot afdoening van zaken bijeen zal komen; voor eerstijd zal echter niets anders verrigt worden dan het vormelijk inbrengen der ontwerpen welker behandeling door den dood des konings is afgebroken, terwijl de eigenlijke beraadslagingen eerst na het einde der kerstvacantie zullen aanvangen. — In dezelfde zitting van den kabinetsraad is de teekening van het nieuw grootzegel goedgekeurd, op welks eene zijde de koningin te paard is voorgesteld, met het omschrift: » *Victoria*, door Gods genade koningin van Groot-Brittannie, verdedigster des geloofs," terwijl H. M. op de keerzijde wordt voorgesteld als op haren troon te zitten, met den schepter in de eene en de wereldkloot in de andere hand, en ondersteund door de Godsdienst en de Geregtigheid.

— De koningin zal den 4den October, in plaats van op het kasteel te Windsor, op het koninklijk paviljoen in de zeeplaats Brighton, waar zij hare eerste jeugd gesleten heeft, haar verblijf nemen. — H. M. heeft den 22sten, vergezeld van hare moeder, eene wapenschouwing over de lijfgarde op het plein van het kasteel van Windsor gehouden.

— De generaal *Sébastiani*, fransch gezant te Londen, is op zijn post teruggekeerd.

— Ter eere van sir *Francis Burdett*, nieuw vertegenwoordiger van het graafschap Wilt, is te Devizes dezer dagen een rijke maaltijd gegeven, waarbij deze bekeerde conservateur eene aanspraak gehouden heeft, ten betooge, onder anderen, dat het radicale stelsel tot eene democratischen regeringsvorm leidde, waarvan hij de gevaren aantoonde. Ook de zaken van Ierland, die voortdurend aan de Londensche bladen stof tot langwijlige redeneringen en aanleiding tot twistgeschrijf geven, waarbij men, met leedwezen opmerkt dat er eene strekking bestaat om het verschil van godsdienst in hetzelve te mengen, zijn door sir *Francis Burdett* aangeroerd, zeggende dat het in Engeland thans de vraag gold of het Katholicismu over het Protestantendom zou zegevieren.

— De spaansche regering heeft te Londen eene commissie benoemd, tot het onderzoeken der vorderingen welke het britsche hulplegioen, te haren laste heeft.

De tijding der nederlaag van het genoemde legioen bij Andoain was den 23sten te Londen bekend. In het berigt deswege wordt allerheftigst geklaagd over de lafhartigheid der Christinos, wier dadelijke vlugt de vernieling van het legioen veroorzaakt heeft. Vele vlugtende Christinos zijn door de hierover woedend geworden britsche lanciers doorstoken geworden. Te Londen was men zeer bevreesd dat de karlisten de gevangen genomen Engelsche officieren niet zouden sparen (zie hieromtrent onder Frankrijk). In brieven uit San Sebastiaan werd van een gevecht gesproken dat in die vesting tusschen de Engelsche en Spaansche soldaten was geleverd, en waarbij zoowel Christinos als Engelschen gevallen zouden wezen.

— Uit Lissabon had men te Londen nog geene latere berigten dan tot den 14den dezer, waarvan reeds gewag is gemaakt.

— Brieven uit Quebec van het laatst der vorige maand, melden dat in het adres van antwoord op de openingsrede van den gouverneur van Neder Kanada, lord *Gosford*, weder een veel te vijandigen aard jegens Engeland heerschte, om het wetgevend ligchaam niet te moeten ontbinden; de gouverneur had hetzelve dan ook reeds weder geprorogeerd.

— Ter Londensche beurs van den 23sten waren genoteerd: 3 pCt. geo. 92; Ned. 2½ pCt. 53⅜; Spanje 19¾; Bras. 86½; Mex. 26½; Col. 25½; wissel op Amst. 12 en 3⅞; op zigt 12 en 3½; op Rott. 12 en 6.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Het eeuwfeest der Göttinger Hoogeschool (zie ons no. van 24 dezer) is den 18den voortgezet met de plegtige overgave van het nieuw gebouw der Universiteit door den minister von Stralenheim, waarbij de prorector Bergmann, nevens de sleutels van dat gebouw, eene gouden medaille ontving, aan eene keten van heizelfde metaal hangende, en met de beeldtenis van den oprigter der Hoogeschool, Georg II, versierd. Nadat het vaandel overhandigd was, trok de Akademische stoet naar de groote Universiteits-zaal waar de voornaamste autoriteiten en eene aanzienlijke schaar vereenigd waren, en waar, na de uitvoering van een Muzijkstuk van Beethoven de hoogleeraar in de welsprekenheid O. Müller eene jubelrede hield, in welke hij de lotgevallen der hoogeschool sedert hare oprigting schetste. De plegtigheid eindigde met eene jubelouvertare van Weber. Den tweede feestdag werd met Muzijk bij fakkellicht, door de burgerij aan de curatoren der Universiteit gegeven, besloten. Den 19den, eindelijk, had eene plegtige promotie in de vier faculteiten plaats, voorts eene openlijke zitting van de Maatschappij der Wetenschappen. Het geheele feest eindigde des avonds met een schitterend bal. — De liefhebbers der toon- en tooneelkunst te *Berlijn*, zullen eerstdaags op twee uitmuntende kunststukken worden vergast, te weten: het oratorium *Paulus* van Mendelssohn, en de *Hugenoten* van Meijerbeer. — Op den 6den en 7den dezer werd te *Hechingen* het derde Muzijkfeest der Schwarzwaldsche Vereeniging gevierd, tot deelneming waaraan uit alle deelen van *Zuid-Duitschland* en *Zwitserland* een groot getal zangvereenigingen opgekomen waren. Op den eersten dag van het feest werd Handel's *Messias*, onder de leiding van den verdienstelijken Lindpaintner, voortreffelijk uitgevoerd, en op den volgenden, in een groot vokaal en instrumentaal concert, de meest beroemde stukken der hedendaagsche meesters. Het feest werd besloten met een togt naar den Zollernberg, waar de zangvereenigingen, met hare onderscheidene vanen zich verzamelden, en beurtelings liederen aanhieven; ten slotte werd een prachtig vuurwerk afgestoken. — De groote bijeenkomst van duitsche Natuurkundigen te *Praag* zal dit jaar op den 18, 22 en 26 dezer in de groote promotiezaal der Akademie gehouden worden. De gezamenlijke leden zullen in afzonderlijke zalen, naar de afdeelingen waarin zij verdeeld zullen worden en waarvan er zeven zijn, werkzaam wezen. Onder de reeds aangekomene gelegden merkte men met genoegen op, een turkschen geleerde, alsmede een hoogleraar uit *Noord-Amerika*. Vele geleerden uit *Breslau* en *Berlijn* dacht men dat afwezend zouden blijven, uit vrees der heerschende cholera; des te meer werden er uit het zuidelijke *Duitschland* gewacht. — Te *München* is dezer dagen verschenen een algemeen verslag over de cholera-epidemie, zoo als dezelve in die stad in de jaren 1836 en 37 geheerscht heeft, met gekleurde platen en tabellen. Dit werk met vlijt en naauwkeurigheid door den geneesheer Kopp opgemaakt, wordt voor eene belangrijke bijdrage tot de kennis der epidemie en geneeskundige statistiek beschouwd, 't welk ook buiten *Beijeren* belang moet wekken, daar inzonderheid en dat land, door de wijze voorzorgen van deszelfs koning in de krachtige en volhardende maatregelen van den minister v. Wallerstein, de vreesselijke ziekte met, zoo men zeggen mag, zeer gunstige gevolgen bestreden werd.

Frankrijk. — Te *Amiens* heeft men in den tuin van het voormalig Ursulinerklooster, ter diepte van 18 voeten, een fraai Mozaijkwerk gevonden, van zwart en wit marmer zamengevoegd. Naar de gedenkpenningen onder dit Mozaijkwerk gevonden, rekent men, dat het tot de tweede helft der derde eeuw kan gebragt worden en tot de badplaats van een prachtig landhuis heeft behoord.

ITALIË. — De geneesheer NICOLA DEL GIUDICE, te *Napels*, heeft in het *Giornale delle due Sicilie*, van den 28sten Augustus ll., een berigt doen plaatsen, waarin hij verzekert, dat de plant geheeten *China nova* een onfeilbaar middel tegen de cholera is. Niet alleen hij, maar ook andere geneesheeren, door hem genoemd, hadden met het beste gevolg van deze schors, uit *China* afkomstig, tegen de ziekte gebruik gemaakt. Onder de slagtoffers van de cholera te *Roma*, wordt ook genoemd de ridder ANDREA POZZI, directeur van de koninklijke Portugesche Akademie, alsmede de hoogleeraar in de wiskunde F. CIARDINELLI

AZIË. — Te *Canton* wordt tegenwoordig eene uitgave van het Evangelium van JOHANNES met Japansche karakters gedrukt en bestemd om in *Japan* te verspreiden, in gereedheid gebragt. Deze uitgave geschiedt onder de leiding van den missionaris GÜTZLAFF, die zich, na de voltooijing, naar *Japan* wil inschepen, om zelf voor de verspreiding te zorgen. — Sedert de maand Mei verschijnt, naar het voorbeeld van den *Moniteur Ottoman*, te *Teheran* eene *Persische staatscourant*, verkrijgbaar voor het algemeen, en alzoo niet gelijk het blad van *Konstantinopel*, voor enkele personen bestemd. Deze courant verschijnt eenmaal in de maand, is op een folio blad chineesch papier, op eene vrij grove wijze gelithographeerd. Zij heeft geen algemeenen titel; alleen ziet men aan het hoofd der eerste bladzijde het Persisch wapen, of liever een schild vereenigd met de Persische kroon; dit schild wordt door twee leeuwen gedragen achter welke de zon oprijst; deze leeuwen staan op den draak op welken, naar de Mahomedaansche denkwijze, de aarde rust. Daarop volgt het opschrift: *Tijdingen en gebeurtenissen van de maand Schewval* (voorts van elke maand), *gedrukt op het paleis van het gouvernement van Theheran.* Aan het hoofd der eerste bladzijde leest men: *Tijdingen der koningrijken van het Oosten*; boven aan de tweede: *Tijdingen der koningrijken van het Westen.* De eerste bladzijde begint altijd met de officiele berigten uit *Perzië*, zoo als benoemingen van gouverneurs, ambassaden, besluiten, enz.; dan komen de berigten van *Afghanistan*, *China* en *Indië*. Met deze tijdingen heeft de Persische dagbladschrijver weinig moeite, maar zijne verlegenheid wordt grooter wanneer hij van *Europa* spreekt. De in de landen van dit werelddeel voorvallende gebeurtenissen geeft hij in zeer kleine artikels, steeds beginnende met den naam van het land in groote karakters en zonder nieuwe regel; bijv. RUSLAND. Men heeft in den loop van dit jaar vier hospitalen opgerigt, een te *Petersburg*, de hoofdplaats van het land, het ander te *Moskou*, zijnde de oude hoofdstad, enz. (waarna de beschrijving volgt). ENGELAND. — Te *Londen*, de hoofdstad van het land, heeft een voorbeeldelooze storm gewoed, enz. — SPANJE, waar de spaansche wet kunnen de mannelijke erfgenamen alleen den troon bestijgen, maar de koning FERDINAND, enz. (volgt eene uitlegging aangaande den tegenwoordigen oorlog in *Spanje* en de regten van don CARLOS). — FRANKRIJK. Te *Parijs*, de hoofdstad des lands, heeft men de tijding bekomen, dat de bewoners van het belgisch koningrijk, 't welk onder NAPOLEON een deel van fransche rijk uitmaakte, enz. (Volgt nu een overzigt van *Belgie* 't welk eindigt met het verhaal van den smokkelhandel door middel van honden op de grenzen van *Bijssel* en *Valenciennes*). Zoo verhaalt de dagbladschrijver de onderscheidene gebeurtenissen in *Europa*, ook de wetenschappelijke en industriele uitvindingen en ondernemingen. De *Persen* lezen deze courant met de grootste belangstelling.

NEDERLANDEN. — Te *'s Hage* is op eergisteren de Tentoonstelling van schilderijen en andere kunstwerken van levende meesters voor dit jaar geopend. „Dezelve beantwoordt, dus meldt het *dagblad van 's Gravenhage* daarvan heden," volkomen aan de verwachting; zij is rijk aan vele fraaije stukken, waaronder van onze eerste meesters. Ook onderscheidene jonge kunstenaren hebben schilderijen geleverd, welke de gegronde hoop geven, dat de roem van *Nederland* in dit vak voortdurend op eene waardige wijze zal gehandhaafd worden. Reeds aanvankelijk stroomt eene groote menigte toe, om zich in de beschouwing van deze waarlijk belangrijke verzameling te verlustigen." Voorts vermeemt men dat op deze Tentoonstelling zich bevinden 94 stukken uit *'s Gravenhage*; 84 uit *Amsterdam*; 24 uit *Rotterdam*; 12 uit *Dordrecht*; 11 uit *Hilversum*; 10 uit *Haarlem*; 6 uit *Arnhem*; 6 uit *Nijmegen* en 6 uit *Utrecht*; 5 uit *Leiden*; 5 uit *Deventer*; 3 uit *Delft*; 3 uit *Overschie*; 2 uit *Alkmaar*; 1 uit *Kampen*; 1 uit *Bingerden*; 1 uit *Kleef*; 1 uit *Alphen*; 1 uit *Doesburg*; 1 uit *Medemblik*; 1 uit *Breda*; 1 uit *Middelburg*; terwijl ook RADIN SALEH, van *Java*, die zich thans in *'s Gravenhage* ophoudt, het zijne tot opluistering van de Tentoonstelling heeft bijgedragen.

472ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

DERDE KLASSE.

1ste Trekking: No. 7352 *f* 1000; No. 2876, 8768, ieder *f* 1000.
2de [illegible] No. 20162 *f* 2500; No. 1268 *f* 1000.
3de [illegible] No. 17676, 9798, ieder *f* 1000.
4de [illegible] No. 14556 *f* 25,000; No. 1978 *f* 10,000; No. 16592 *f* 1500; No. 1259, 8549, 15295, 2856 *f* 1000.

Graanmarkt te Amsterdam.

VAN MAANDAG 25 SEPTEMBER.

TARWE. — In één doen aan com. verkocht: 127 pd. b. Pools. *f* 255; 128 pd. Zeeuws. *f* 225; – 123 pd. Vriesch. *f* 195; – 130 pd. Pruis. Rost. *f* 243; – 126 pd. Wismar *f* 230; – 132 pd. Deensch *f* 248 bij partij; – 128 pd. Gron. *f* 220; – 127 pd. Brabant en Holl. *f* 206.

ROGGE. — Goed prijshoudend met redelijken handel: 123 pd. Pruiss. *f* 160 bij partij; – 120 pd. Munst. *f* 142; – 119, 124 pd. Drenth. *f* 140, 148; – 127 pd. n. Overijss. *f* 146 beide laatste aan de Zaan; 125 pd. n. Zeeuws. *f* 154.

GARST. — Zonder handel.

HAVER. — Flaauw: 85 pd. fijne *f* 85; – 91 pd. Groninger dikke *f* 89.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — Prijshoudend: Elve 45, 46 £; Vriesch 42 £; op 9 vat in April 51 £.

LIJNZAAD. — In een doen, per 6/w.: 108 pd. Riga *f* 247½; 109 dd. Koningsb. *f* 235.

RAAPOLIE. — In een doen: per 6/w. *f* 32¼; vliegend *f* 31¼ à ½; Oct. *f* 31; Nov. en Dec. *f* 31¼ à ½; Mei *f* 18[illegible] *f* 31, 30¾.

LIJNOLIE. — Per 6/w. *f* 30; vliegend *f* 28¾, 29.

HENNIPOLIE. — Per 6/w. *f* 34; vliegend *f* 33.

RAAPKOEKEN. — 50 à 56.

LIJNKOEKEN. — *f* 7¾ à 9.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *September*) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld 2½ pCt. [illegible]; dito 5 pCt. 101; Kansb. 22⅝; Amort.-Synd. 4½ pCt. [illegible]; Handelm. 160, 159¾, 160¼; O. Indie 5 pCt. 98⅞, [illegible]; Spoorweg 129; Ardoins van 85 £ 18; Uitgest. 6[illegible], 7; Pass. 5; Met. 5 pCt. 99¾, [illegible].

*** Heden avond overleed alhier, tot innige smart zijner Kinderen en Klein-Kinderen, na eene ongesteldheid van weinige dagen, onze waarde Vader en Grootvader, de Wel-Edel Geboren Heer PIETER VREEDE, in den ouderdom van bijna 87 jaren.

HEUSDEN,
21 September 1837.

J. VREEDE.
Uit naam van allen.

Men gelieve deze algemeene Kennisgeving tevens als bijzondere aan te nemen.

*** Binnen de Stad *Geertruidenberg*, Provincie *Noord-Braband*, is, door vertrek naar elders, komen te vaceren, de betrekking van STADS MEDICINÆ DOCTER, CHIRURGIJN en VERLOSKUNDIGE, tegen eene vaste Jaarwedde van *f* 225,—; die genegen mogten wezen en geregtigd tot het uitoefenen van gemelde vakken, vervoegen zich ten spoedigste in Persoon of met *gefrankeerde* Brieven, vergezeld van de noodige bewijsstukken, bij den Heer VERKOUTEREN, Burgemeester aldaar.

Geertruidenberg, 18 September 1837.

Op last van het Plaatselijk Bestuur,
BLANCKERS [illegible],
Secretaris.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE,

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,

September en *October* 1837.

Van MIDDELBURG.				Van ROTTERDAM.			
Vrijdag	29,	's morg.	4 uur.	Zaturdag	30,	's morg.	5 uur.
Zondag	1,	»	4½ »	Maandag	2,	»	5 »
Dingsdag	3,	»	5½ »	Woensd.	4,	»	6 »

STOOMPAKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

De Stoompaketten der General Steam Navigation Company, in dienst van het General Post-Office te *Londen*, vertrekken van *Rotterdam*.

Zaturdag 30 September, des morgens ten 11 ure.
Woensdag 4 October » namiddags » » »

Nadere inlichtingen te bekomen bij de Agenten { W. SMITH & Co. en P. A. VAN ES.

STOOMPAKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN HAVRE.

De prachtige nieuwe en zeer snelvarende Stoompaket *ROTTERDAM*, groot circa 500 Tonnen, met machines van lage drukking van 160 paardenkracht, doende den overtogt gemeenlijk in 18 tot 22 uren, zal vertrekken:

Van Havre

Den 10den, 20sten en laatsten van iedere maand.

Van Rotterdam

Donderdag 5 October, des namidd. ten 2 ure.
Zondag 15 » » morgens » 9 »
Woensdag 25 » » » » 9 »

Nadere inlichtingen bij de Agenten { W. SMITH & Co., te *Rotterdam*. ALBRECHT & Co., te *Havre*.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.